

Atlantikwall Museum Noordwijk

Museumbunker:

Noordwijk Bosweg,
fietspad richting
Zandvoort, te
herkennen aan geel dak

Openingstijden museum:

Op dit moment is uitsluitend
de museumbunker S414 voor
groepsbezoek op afspraak
beperkt toegankelijk.

Gaarne overleg via tel.
071 -36 157 85 of
info@atlantikwall.nl

Het complete museum inclu-
sief gangenstelsel is ingaande
1 mei 2019 op de zondagen
weer te bezoeken.

In dit nummer:

Van de voorzitter

Oproep

Bunkerkaas

Cijfers

Een moment

Een spannend boek

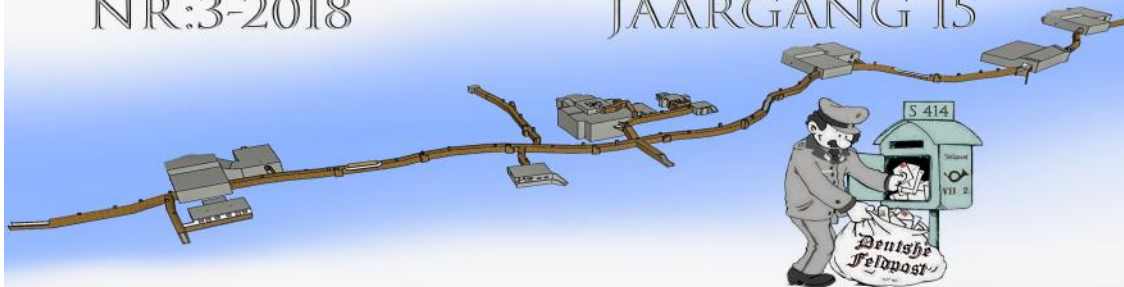
Op wacht in Sassenheim

Atlantikwall vleermuis-
bunker

Interview

NR:3-2018

JAARGANG 15

BUNKERPOST

ATLANTIKWALL MUSEUM NOORDWIJK

Beste vrijwilligers, donateurs & relaties,

Column van de voorzitter (Victor Salman)

Ons museum heeft met de geweldige inzet van alle gidsen en vrijwilligers weer een mooi seizoen gehad. Veel dank aan allen hiervoor! Mede uit de inkomsten van de betalende bezoekers kunnen de benodigde investeringen voor de verdere uitbreiding van ons museum worden betaald, zodat ook onze enthousiaste zaterdagploeg aan de gang kan blijven. Om alles goed te laten functioneren zijn veel handen en spandiensten nodig. Jan Heus neemt heel veel van deze praktische werkzaamheden voor zijn rekening. Wij zoeken een aantal vrijwilligers die een aantal van deze praktische zaken willen overnemen van Jan. Volgend in deze Bunkerpost meer details hierover. Mag ik speciale aandacht hiervoor, want misschien is dit wel iets voor jou.

Oproep

I) GEZOCHT: VRIJWILLIGERS DIE DIVERSE PRAKTISCHE WERKZAAMHEDEN WILLEN OVERNEMEN

Ons bestuurslid Jan Heus verricht heel veel werk voor ons museum. Veel van deze werkzaamheden zijn heel praktisch van aard en hebben te maken met de opening en sluiting van ons museum op bezoekdagen. Andere zijn meer administratief, zoals het indelen van groepen, vrijwilligers benaderen voor het begeleiden van groepen en de bezetting van de kassa, het bijhouden van de bijdrage van donateurs etc. Wij zoeken enkele vrijwilligers die een deel van deze taken van Jan willen overnemen. Lijkt dit jou misschien wel wat? In dat geval wil Jan Heus jou graag meer uitleg geven. Uiteraard kun je je ook opgeven bij één van de andere bestuursleden.

II) Hans Poerschke heeft de Nederlandse tekst in het gidsenhandboek omgezet in het Duits. Wie een Duitse versie wil hebben van de tekst die in de rondleidingen wordt gebruikt kan zich melden bij redactie@atlantikwall.nl. Waarna deze dan per e-mail naar u toe wordt gestuurd.

Bunkerkaas

Dit voorjaar werden de geselecteerde kazen van Peter den Elzen, St. Jeroensweg 2 Noordwijk weer op hun eerste oude vertrouwde locatie op de planken te rusten gelegd. Iedere week werden de kazen liefdevol gewassen en gekeerd wat aan het eind van augustus resulteerde in een bijzonder smaak-

vol kazig product van ongekende "St bunker" klasse. Op zaterdag 25 augustus was er weer de traditionele kaasparty en konden we het resultaat van het bunkerrijpingsproces onder het genot van een drankje proeven.

Haast u.....de Bunkerkaas ligt nog in de winkel en voor u het weet is het weer op.

Cijfers..... (Jan Heus)

De 0 pen Monumentendag bracht ons maar liefst 469 bezoekers

Zaterdag 8 september, de Open Monumentendag bracht meer bezoekers dan vorig jaar. De zondag daarop, tevens de laatste officiële openingsdag van het Atlantikwall Museum, seizoen 2018, bezochten 85 mensen het Atlantikwall Museum. De 2 dagen tezamen telden we totaal 554 bezoekers.

Het aantal bezoekers van dit seizoen, tot en met 9 september was totaal 7.711 bezoekers.

(Vorig jaar waren dat 8.290 bezoekers, zijnde 5.742 volwassenen en 1.969 kinderen.)

Gereserveerd hebben vanaf 9 september 189 personen
Totaal resultaat = 7.900 bezoekers doorberekend naar het einde van het seizoen.

Een moment *(Met medewerking van Miranda Noort)*

Een moment om bij stil te staan.

Het is dit jaar 100 jaar geleden dat het wapengekletter van de 1e Wereldoorlog op 11 november om 11.00 uur op de slagvelden verstomde.

Het is dit jaar ook 100 jaar geleden dat het zaad werd gezaaid dat nog meer haat en verwoesting in de wereld zou gaan brengen.

Nooit meer oorlog werd er geroepen. De president van de V.S. , Wilson kwam met een 14 stappenplan dat de vrede in de toekomst moest waarborgen. Dit plan werd door de Fransen en Engelsen met argusogen bekeken. En met veel punten uit dit plan waren ze het absoluut oneens. Zij wilden van Duitsland een agrarische staat maken.

De Fransen en Britten hadden dan ook de meeste slachtoffers te betreuren, dus was hun afwijzing van het “Wilson” plan begrijpelijk. Nooit meer oorlog.

Een moment van bezinning.....

Gelukkig wie hun fantasie verliezen.

Ze sleuren al genoeg mee aan munitie.

Geen ransel zal op hun geweten wegen,

Geen litteken doet zeer tenzij bij regen.

Al wat bestaat gezien hebbend in rood,

Weten hun ogen raad, voorgoed,

Met de pijn van de kleur van bloed.

Eens de eerste wurggreep van de angst voorbij.

Raakt hun gemoed wel in het heetste van de strijd,

Met staal gepantserd, en doet hen onverschillig,

Tussen de lijken lachen.

Gelukkig de zieken. Gelukkig de zotten.

Gelukkig de honden. Van alle fronten!

(14-18 Wilfred Owen)

Een spannend boek

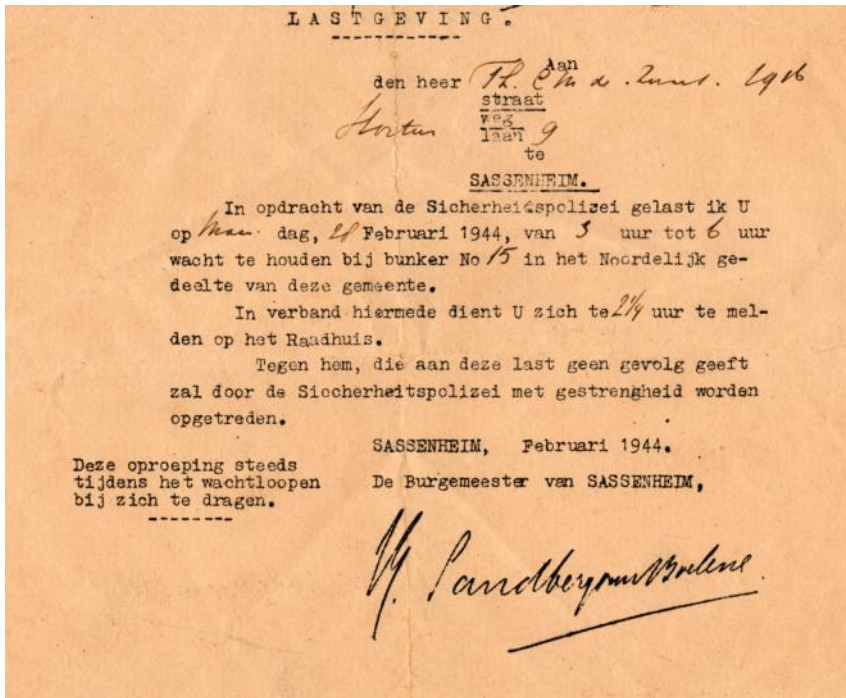
Onze donatrice Karen de Graaff heeft een spannend boek geschreven met de titel “Operatie Bunker”. Het boek gaat over verzet en verraad in de 2e Wereldoorlog. 43 Jaar later maken twee tieners jacht op de bewijzen van dit verraad, diep in het ondergrondse gangenstelsel en de bunkers van Duinoord (Noordwijk). Maar ook de verrader zit niet stil!

Karen beschrijft in detail eigenlijk onze “Batterie” in een spannend verhaal met een happy end.

Als kind zwierf Karen al door de gangen en bunkers van Noordwijk. Ze is geïnteresseerd in alles wat met de Atlantikwall te maken heeft en trekt er regelmatig op uit om bunkers “in het wild” te bezoeken.

Dit spannende boek voor jong en oud is te koop bij [Boekhandel Van der Meer, De Keuvel 1, 2201 MB Noordwijk](#)
Tel. 071- 3613073 www.boekhandelvandermeer.nl of aan de kassa van het Atlantikwall Museum Noordwijk. Een deel van de verkoopprijs komt ten goede aan het museum.

Op wacht in Sassenheim (Jan Verhoog)

Het was in februari 1944 dat de Duitsers constateerden dat er graszoden en enkele zitbanken waren gestolen rondom de 15 bunkers die in Sassenheim stonden. Hierbij was ook de avondklok geschonden. Op 24 februari laat in de middag kwamen een paar Duitse officieren van de Sicherheitspolizei bij burgemeester Sandbergh van Boelens op bezoek. Zij vertelden hem dat er vernielingen en diefstal van Duitse eigendommen hadden plaatsgevonden en dat dit niet getolereerd kon worden. Als strafmaatregel werd de avondklok met onmiddellijke ingang vervroegd naar 8.00 uur en moest de gemeente stante pede een wachtdienst instellen om de bunkers te bewaken. Voor die wachtdienst moesten alle be-

schikbare (ca. 800) mannen van Sassenheim worden ingezet. De wachtdienst liep van 8 uur 's avonds tot 6 uur 's morgens, verdeeld in perioden van 3 tot 4 uur. Om dit te organiseren werd de dorpsomroeper ingeschakeld. Voor iedere dienst moesten 68 mannen en nog enkele reserves opgeroepen worden die verdeeld werden over de 15 bunkers, 4 man per bunker ter bewaking van 11 bunkers en 6 man per bunker voor de resterende bunkers. De burgemeester zou persoonlijk aansprakelijk worden gesteld mocht het één en ander niet lukken. Natuurlijk is er niet alleen somberheid en droefenis bij deze verplichte diensten, er werd gelachen en de nieuwste moppen deden de ronde. Maar er gebeurden ook zaken die volgens de Duitsers niet door de beugel konden. Zo werd op 4 maart 1944 één van de wachtlopers, Dirk Plagmeijer, gearresteerd door de Sassenheimse politie, buiten medeweten van de Duitsers om. De aanleiding voor deze arrestatie was een anonieme brief die bij de burgemeester was bezorgd, waarin werd vermeld dat één van de wachtlopers, namelijk Dirk Plagmeijer, zijn behoefte had gedaan in een drinkwatertank in één van de bunkers. Hij werd dus uit voorzorg gearresteerd, er waren namelijk al gevallen bekend waarbij onschuldige burgers ge-

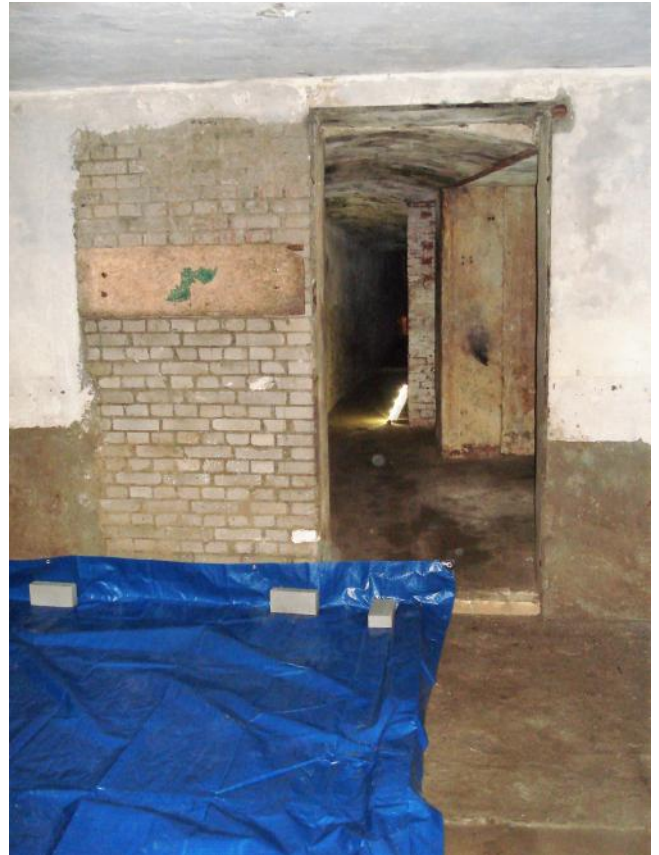
dood werden als represaille voor overtredingen die minder zwaar waren dan deze. Dirk tilde echter niet zo zwaar aan zijn overtreding, hij zag het meer als een kwajongensstreek en een goeie mop. Uiteraard werd de vervuiling in het water ontdekt en de burgemeester werd gedwongen de verdachte uit te leveren. Op 25 maart 1944 verscheen Dirk Plagmeijer voor de rechter. De doodstraf werd geëist en uitgesproken. Verzoeken om gratie werden niet gehonoreerd. (Bewerkt door AH)

Atlantikwall vleermuisbunker (www.vleermuisbunker.nl/index.html)

In de eerste decennia na de bevrijding leefde de gedachte, dat bunkers niet in de natuur thuishoorden. Bovendien vormden ze voor velen een zichtbare herinnering aan de verschrikkingen van de oorlog. Voor anderen vormden ze een litteken van de vrijwillige of – vaak— gedwongen inzet als “bunkerbouwer”. Het uiteindelijk vernietigen van bunkers en gangen stond daarom in deze jaren ongeschreven op de agenda.

De natuur volgt haar eigen weg. De bunkers integreren in de loop der jaren vanzelf in het landschap. In het begin van de jaren zeventig werden er vleermuizen ontdekt. De beheerders (Hoogheemraadschap Rijnland en Staatsbosbeheer) hebben optimaal op de woningnood onder vleermuizen ingespeeld door de bunkers in de kuststrook voor deze zoogdieren te bestemmen. Vanaf 1977 is er veel vrijwilligerswerk verricht door het weghalen van zand en het dichtmetselen van ingestoven toegangen, waardoor de vleermuizen ongestoord ‘s winters kunnen slapen. Zijn de gaten gedicht en is er met zand gesjouwd. De bunkers zijn een belangrijke verblijfplaats van vleermuizen, in het bijzonder van de zeldzame meervleermuis. Voor deze beschermde diersoort is de bunker een van de meest belangrijke winterverblijfplaatsen in Europa en is essentieel voor het voortbestaan van deze soort in noordelijk Nederland. In de zomer bezoeken vleermuizen sporadisch de bunker en zijn ze meestal actief in de plassegebieden van westelijk Nederland. In de winter gebruiken groepen van minstens vijf soorten vleermuizen de bunker voor hun winterslaap, paring en andere essentiële activiteiten. Ze kiezen voor de bunker omdat daar een constante temperatuur en vochtigheid heerst. De dieren zijn dan bijzonder kwetsbaar en mogen absoluut niet gestoord worden. De betreffende delen van de bunker zijn dan dus niet toegankelijk. Onderzoekers van de Leidse universiteit en leden van Vleermuiswerkgroep Nederland volgen de vleermuispopulatie en zien toe op bescherming van de vleermuizen.

Noordwijk

In “Batterie” Noordwijk zijn door vele vrijwilligers van het Atlantikwall Museum diverse ruimtes geschikt gemaakt om de vleermuizen de garantie te geven dat zij hun winterslaap op luxe wijze kunnen slapen. Alles is gedaan om het de vleermuis naar de zin te maken. Er is zelfs een apart voormalig woononderkomen ingericht als **** sterren vleermuishotel met bad en stromend water. Het enige wat nog moet gebeuren is dat de vleermuizen de komende winter het “hotel” weten te vinden.

Colofon:

Stichting Atlantikwall
Museum Noordwijk

Postadres:

Wilhelminastraat 43
2201 KB Noordwijk
info@atlantikwall.nl

Bankgegevens:

Giro NL23INGB0009185700
Bank NL03RABO0146683110
t.n.v. St. Atlantikwall Museum te
Noordwijk

Bestuur:

Voorzitter: Victor Salman
Vice voorzitter: Jan Heus
Secretaris: Johan Gieske
Penningmeester: Rogier Dekker
Lid: Cor van Duin
Lid: Jeroen v.d. Zalm

Redactie Nieuwsbrief:

Anton Haasnoot

Redactieadres:

redactie@Atlantikwall.nl

Medewerkers:

Gerty Haasnoot
Jan Verhoog
Dirk Zweers
Miranda Noort

Logo Bunkerpost:

Peter Wijnberger

Officieel logo

Marjolijn van der Jagt

Afbeeldingen archief:

A. Haasnoot

Overname van teksten of afbeelden uit deze nieuwsbrief is uitsluitend toegestaan na verkregen schriftelijke toestemming van de redactie en de desbetreffende auteur.

Interview Wessel de Bruin (Dirk Zweers)

Naam, geboortjaar, achtergrond, beroep?

Wessel de Bruin, 1997, van beroep hovenier bij TopParken recreatiepark de Noordwijkse Duinen aan de Kapelleboslaan.

Hoe ben je betrokken geraakt bij de Stichting Atlantikwallmuseum Noordwijk

Interesse in de Tweede Wereldoorlog had ik van mijzelf al; door middel van krantenartikelen en via vrienden en kennissen, ben ik omstreeks 2012 eens op een zaterdag komen kijken, en sindsdien gebleven.

Wat voor soort werkzaamheden doe je het liefst voor de Stichting?

Het kruien vond ik erg leuk; ook andere werkzaamheden zoals schilderen. Daarnaast ook stofzuigen in de S414 zodat deze er weer netjes voor de gasten bij ligt. Wat ik heel graag doe is helm planten samen met Siem, dan ben ik lekker buiten bezig.

Wat geeft je bij deze werkzaamheden het gevoel goed bezig te zijn?

De fijne samenwerking met de goed gemotiveerde collega-vrijwilligers. Ook de complimenten die we mogen ontvangen van onze gasten.

Hoe zie je de toekomst van de Stichting Atlantikwallmuseum Noordwijk?

Die zie ik bijzonder positief in. We slagen er steeds beter in om onze museumbunkers zo authentiek mogelijk in te richten. Mede hierdoor krijgen we steeds meer bekendheid, wat zich ook vertaalt in toenemende bezoekersaantallen.

Kun je beknopt een anekdote over ons museum vertellen?

De vondst van de verroeste handgranaat in 2015 heeft behoorlijk indruk gemaakt. Hier is eerder in de Bunkerpost al over geschreven. Een bijzonder moment vond ik toen we voor het eerst met het graafwerk in geschutsbunker twee konden komen. Je kon er destijds uitsluitend tijgerend binnenkomen via een klein verbindingsgangetje. We konden toen ook een originele tekst zien, die jarenlang door niemand was waargenomen. Wat op mij een grote indruk maakte was de komst van de enorme Chinook helikopter. Op een doordeweekse dag had ik vrij genomen van school om het spektakel mee te maken. Het was een mooie dag en het geronk van de motoren hoorde je van mijlen ver al aankomen. Heel Noordwijk was uitgelopen en de camera's knipten er lustig op los. De duinen stonden vol met toeschouwers en het fietspad werd afgesloten. Het enorme grote dakdeel dat onder de helikopter hing werd door militairen op het dak geplaatst op de 3^e observatiepost. Dit alles in het kader van een militaire oefening die dit mogelijk maakte.

Enorme windkolken wierpen het zand omhoog waarbij de aanwezigen letterlijk gezandstraald werden. Het was een prachtig gezicht. Een ervaring die je niet snel zal vergeten.

